

Az európai parlamenti választások Szlovákiában 2004-ben*

GÁBOR LELKES
The European Parliamentary Elections in Slovakia in 2004

327(437.6:4):327.39(4)
342.53
342.534

Slovakia, european parliamentary elections, party, vote, preference elections, public opinion research, mandate, electoral district, electing citizens

Történelmi pillanat

2004. június 10. és 13-a közt immár hatodik alkalommal született döntés az Európai Parlament (a továbbiakban EP) összetételéről, mely az Európai Unió egyetlen, az uniós állampolgárok által közvetlenül választott intézménye. Ez alkalommal, a májusban 25 tagra nőtt Európai Unióban, közel 338 millió választópolgár számára nyílt lehetőség arra, hogy szavazatával döntsön arról, hogy az elkövetkező 4 év során mely politikai pártok képviselői képviseljék az államát a brüsszeli székhelyű intézményben.

A tagállamok többségében 13-án, vasárnap tartották a voksolást, ez alól mindössze 7 ország volt kivétel: Hollandiában és Nagy-Britanniában június 10-re, Írországban 11-re, Csehországban 11–12-re, Lettországban és Máltán 12-re, Olaszországban 12–13-ra tűzték ki az EP-választások napját.

A 2004. évi EP-voksolás Szlovákiában és a további 9 új európai uniós tagállamban történelmi jelentőséggel bírt, hiszen ezen államokban először kerültek megrendezésre e választások. Szlovákiában az eddig megszokott voksolásoktól az EP-választások több új elemet tartalmaztak, melyek közt a legjelentősebbnek az alábbiak számítottak:

- az EP-választáson induló pártnak 50 ezer koronát kellett letétbe helyeznie „nevezési díj”-ként, amennyiben a párt megszerzi a szavazatoknak legalább a 2%-át, visszakapja a pénzt, ellenkező esetben az összeg az állami költségvetésbe vándorol,
- az EP-voksolás Szlovákiában a szlovákiai parlamenti választásoktól eltérően csak egynapos, reggel héttől este tízig járulhattak az urnákhoz a választópolgárok,

* A tanulmány a Fórum Kisebbségkutató Intézetben készült.

– a párt jelöltjei közül csak egyetlen személy volt külön támogatható (az ún. preferenciaszavazattal), vagyis csak egy jelöltet lehetett bekarikáznia a jelöltlistán (szemben az országos parlamenti választásokon lehetséges négy névvel), és ezen preferenciaszavazat akkor juttatta előbbre a listán a jelöltet, ha az adott személy a pártra leadott voksoknak legalább a 10%-át megszerezte,

– a korábbi szlovákiai parlamenti választásoktól eltérően a jelöltek és a pártok a kereskedelmi elektronikus médiában is kampányolhattak,

– a szlovákiai EP-választásokon nemcsak a szlovákiai állampolgárok, hanem az Európai Unió tagállamainak más polgárai is részt vehettek, ha állandó lakhelyük Szlovákiában van (viszont csak a szlovákiai pártokra és jelöltjeikre adhatták le szavazataikat),

– a szlovákiai EP-választások menetének megfigyelését sem külföldi, sem hazai szervezetek/intézmények nem jelezték, mivel Szlovákia az Európai Unió tagjaként már fejlett, demokratikus országnak számít (ha esetleg valaki mégis megfigyelő akart lenni, nyugodtan szemlélődhetett a szavazóhelyiségben, és a voksok összeszámlálásánál is jelen lehetett, nem kellett a Központi Választási Bizottság engedélyét kérni).

Szlovákia az Európai Unión belül 14 mandátumos választási körzetnek számít, tehát a 732 tagból álló Európai Parlamentben 14 képviselői hely illeti meg az országot.

Az első alkalommal megrendezett szlovákiai európai parlamenti voksoláson 17 szlovákiai politikai tömörülés méretette meg magát, melyek összesen 188 jelöltet indítottak: Magyar Koalíció Pártja¹ (a párt választási száma az 1, listavezetője pedig Bauer Edit volt, a képviselőjelöltek száma 11 volt), Új Polgári Szövetség² (2, Jozef Heriban, 14), Szlovák Demokratikus és Keresztény Unió³ (3, Peter Šťastný, 14), Magyar Föderalista Párt⁴ (4, B. Tajnay Nagy Mária, 12), Kisiparosok Pártja⁵ (5, Vladimír Sirotko, 14), Szlovákia Demokrata Uniója (6, Štefan Šlachta, 1), Szlovákia Kommunistá Pártja⁶ (7, Karol Fajnor, 14), Szabad Fórum (8, Ivan Šimko, 14), Szlovák Nemzeti Párt–Valódi Szlovák Nemzeti Párt⁷ (9, Peter Súlovský, 14), Szlovák Néppárt⁸(10, Andrej Trnovec, 14), Aktív Nők⁹ (11, Eva Bartošová, 8), SMER (12, Monika Beňová, 14), Demokratikus Szlovákiáért Mozgalom¹⁰ (13, Sergej Kozlík, 14), Kereszténydemokrata Mozgalom¹¹ (14, Anna Záborská, 14), Demokráciáért Mozgalom–Népi Unió¹² (15, Rudolf Žiak, 14), Polgári Konzervatív Párt¹³ (16, Peter Osuský, 1), Roma Kereszténydemokrata Mozgalom¹⁴ (17, Štefan Miľo, 1).

A választások előtti előrejelzések

A szlovákiai EP-választások előtti választói hangulatot az általános fásultság jellemezte, hasonlóan az egész EU-ban tapasztalható trendhez. A szlovákiai választópolgárok választási fáradtságát azonban még tetőzték az EP-választásokat közvetlenül megelőző többszöri államfői választások is. E kedvezőtlen szlovákiai választási légkörben tovább csökkentette a választási kedvet az, hogy tulajdonképpen hiányzott az Európai Parlamentet bemutató felvilágosító kampány annak érdekében, hogy a szlovákiai polgárok megtudják, hogy mire is szolgál az Európai Parlament, hogy miképp befolyásolhatja az ő életüket a több ezer kilométerre levő intézmény (az elkövetkező években ugyanis az EP hatásköreinek erősödése és bővülése várható). A szlovákiai EP-választásokon való részvételi kedvet az is jelentősen befolyásolta (negatív mó-

don), hogy a választásokon induló pártok kampánya rendkívül gyenge volt, nélkülöz-
te a felvilágosító elemeket, inkább az érzelmekre hatott, a politikusok túlságosan le-
egyszerűsített jelszavakat használtak, és javarészt belpolitikai témákat húztak elő.

1. táblázat. Az EP-választásoktól való távolmaradás indokai. (Egy, a választásokat
megelőző hónap végén készült közvélemény-kutatás eredményei alapján.¹⁵)

Indok	Részarány (%)
Hosszú távú kiábrándultság a politikából	41,7
Politikusokat a választópolgár csak a választások előtt érdekli	34,7
Az EP-választások Szlovákiában semmit nem változtatnak	24,9
Egy párt sem meggyőző	20,0
A szlovákiai EP-képviselők semmiben sem dönthetnek majd	14,1
Formalitásnak tartja a választást	13,3
Egyéb elfoglaltsága lesz	9,2
Nincs elég információja az EP-ről	8,9
Az ő szavazata nem számít	8,4
Ellenzi az EU-tagságot	7,2
Öregnek tartja magát a politikához	6,2
Az ő favorit pártja úgysem jut be	0,9
Egyéb indok	5,2

Forrás: Sme, 2004. június 9.

A Focus Közvélemény-kutató Intézet felmérése szerint, melyet a választásokat meg-
előző héten készített, a szlovákiai szavazóknak csak mindössze 20%-a jelezte a biz-
tos részvételét az EP-választásokon (további 19% pedig azt mondta, hogy talán el-
megy). Egy másik felmérés, a Szlovák Rádió Médiautató Intézete által végzet köz-
vélemény-kutatás, az EP-választásokon való részvétel kapcsán kissé kedvezőbb vá-
lasztás előtti képet mutatott: a válaszadók 26,3%-a jelezte határozott részvételi
szándékát a választáson (az Intézet egy korábbi, február végi felmérése még 31,6%-
os részvételi szándékot mutatott). A felmérések szerint a biztosan távolmaradók
részaránya mindkét esetben meghaladta az 50%-ot. Az EP-választásokat ignorálók
többsége a szlovákiai politikai életből való kiábrándultságával magyarázta az urnák-
tól való távolmaradását.

Május második felében a Markant Közvélemény-kutató Intézet az EP-választáso-
kon induló 17 politikai párt támogatottságát mérte fel. A felmérés nyolc pártnak Eu-
rópai Parlamentbe való bejutását jelezte előre. A választások győztesének a SMER-
t jelezték (a szavazatok 18,6%-ával, s 3 EP-mandátumhoz jutna), míg a második az
SDKÚ lenne a voksok 13,6%-ával (2 EP-képviselővel). Az SDKÚ-hoz hasonlóan a
HZDS (12,3%), a KDH (10,2%) és az ANO (9,4%) is két EP-képviselői mandátum vá-
rományosa volt. A Szabad Fórum a voksok 8,6%-át szerezte volna meg, míg az MKP-
ra a megkérdozettek 7,9%-a adta volna le a szavazatát (ami 1-1 EP-képviselői helyet
jelentett volna). A felmérés alapján 8. pártként, a szlovákiai parlamenten kívüli na-
cionalista SNS – PSNS is 1 EP-mandátumot szerzett volna (6,18%).

A választások

A szlovákiai EP-választásokon a részvétel rendkívül alacsony volt, a választópolgárok 16,96%-a járult az urnákhoz, szemben az uniós 45,7%-os átlaggal, ami szintén negatív rekordnak számít az EU történelmében (máskülönben az EP-választásokon való részvételi arány folyamatosan csökken, 1999-ben mindössze 49,8% volt). Szlovákia a fent említett részvételi aránnyal az unión belüli utolsó helyet mondhatta a magáénak (de egyébként a májusban uniós taggá vált tízeknél átlag 15%-kal volt alacsonyabb a szavazókedv, mint a régi tagállamokban).

Az urnákhoz összesen 714 508 választópolgár járult, akik közül 713 308-an adták le a szavazatukat. Az érvényes szavazatok száma 701 595 volt, ami a leadott szavazatok 98,35%-ának felelt meg. Az érvénytelen szavazatok részaránya a legmagasabb a párkányi körzetben volt, ott a leadott szavazatok mindössze 97,81%-a volt érvényes.

A kerületek szintjén a legmagasabb részvételi arány a Pozsonyi kerületben volt (20,23%), a legkisebb pedig a Nagyszombatiban és a Kassaiban (mindkettőben 16% alatt maradt a részvételi részarány).

2. táblázat. A részvételi arány alakulása az EP-választásokon az egyes kerületekben

Kerület	Részvételi arány (%)
Pozsonyi	20,23
Nagyszombati	15,48
Trencsényi	16,54
Nyitrai	17,22
Zsolnai	16,91
Besztercebányai	17,19
Eperjesi	16,31
Kassai	15,84

Forrás: A Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

A választókörzetek közül a Párkányiban járultak a legtöbben az urnákhoz (23,70%), amit az Alsókubini és a Pozsonyi körzetek követtek (22,65%, illetve 21,87%).

A legnagyobb számban a legerősebb kormánypárt, az SDKÚ tábora ment el szavazni, 119 954 szavazatot kapott, ami az érvényes szavazatok 17,09%-át jelentette, s ezzel egyúttal a párt megnyerte a választásokat. A második helyen a HZDS végzett, 119 582 szavazatot, majd utána következett a SMER 118 535 voksal. A negyedik legtöbb szavazatot a KDH kapta, rájuk az urnához járuló szavazópolgárok 16,19%-a adta a voksát (113 655 szavazat). A választásokon az ötödik legsikeresebben szereplő párt az MKP volt, amelyre 92 927 fő szavazott (a szavazók 13,24%-a). Az EP-be a fenti öt párt jelöltjei jutottak be, a választásokon induló többi 12 párt nem kapott elég szavazatot az 5%-os választási küszöb átlépéséhez.

Az EP-választásokon sikertelenül próbálkozó 12 párt közül a legnagyobb vesztesnek az ANO tekinthető, mivel az Európai Parlamentbe történő bejutásához 0,35%, azaz mintegy 2100 voks hiányzott. A 2002. évi parlamenti választásokon sikeresen szereplő kommunisták ez alkalommal nem jutottak át az 5%-os küszöbön (bár csak

mintegy 4000 vokssal maradtak alul). A választásokon induló további szlovákiai magyar párt, a Magyar Föderalista Párt, csak 1598 szavazatot szerzett, ami a szavazatok 0,22%-át jelentette.

A EP-be bejutott pártok regionális szereplése

A pártok támogatottsága regionális szinten jelentős szóródást mutat. Az EP-választások nyertesének, az SDKÚ-nak, a körzetek 1/5-ében sikerült a legtöbb szavazatot begyűjtenie: Malacka (itt érte el a legnagyobb arányú győzelmet, a szavazatok 25,80%-át kapta), Liptószentmiklós, Pozsony, Besztercebánya, Poprád, Igló, Bazin, Kassa, Ólublő és Pöstyén. A nyolc kerületből csak egyben, a Pozsonyiban győzött. A szavazatok részarányát tekintve körzeti szinten a Párkányi körzetben szerepelt a leggyengébben (1,84%).

A HZDS az SDKÚ-hoz hasonlóan 10 körzetben került ki győztesként, a legnagyobb arányú győzelmét a Csacai körzetben aratta, ahol a választók 31,71%-a e pártra voksolt (a további 9 körzet: Vágbeszterce, Nagytapolcsány, Trencsén, Garamszentkereszt, Bán, Vágújhely, Privigyé, Zsolna, Nyitra). Kerületi elsőséget a HZDS a már hagyományos sikerterének számító Trencsényi kerületben könyvelhetett el. A körzetek szintjén a legalacsonyabb támogatottsága a Dunaszerdahelyi körzetben volt (1,84%).

Az EP-választások feltételezett favoritja, de végül csak a harmadik legtöbb szavazatot kapott SMER, mindössze 4 körzetben tudott nyerni (Zólyom, Breznóbánya, Turócszentmárton, Nagymihály). A körzetek szintjén a legnagyobb arányú győzelmét a Zólyomi körzetben érte el (a szavazatok 29,58%-át szerezte meg), míg kerületi szinten a Besztercebányaiban lett az első. A körzetek szintjén a legalacsonyabb támogatottsága a HZDS-hez hasonlóan a Dunaszerdahelyi körzetben volt (2,43%).

A nyertes körzetek számát tekintve az MKP után a KDH szerepelt a legsikeresebben a választásokon, 11 körzetben lett első: Námesztő (44,56%), Alsókubin, Rózsahegy, Varannó, Késmárk, Eperjes, Bártfa, Szenice, Nagyszombat, Homonna, Sztropkó. A KDH a kerületek szintjén is jól szerepelt, az Eperjesi és a Zsolnai kerületben megnyerte a választásokat. A körzetek szintjén a legalacsonyabb támogatottsága az SDKÚ-hoz hasonlóan a Párkányi körzetben volt (0,94%).

Az EP-be ötödikként bekerülő MKP hagyományosan a magyar kisebbség által lakott dél-szlovákiai körzetekben nyerte meg a választásokat. A legnagyobb arányú győzelmét tradicionálisan a magyar kisebbség által legnagyobb arányban lakott körzetben szerezte meg, a Dunaszerdahelyi körzetben (a szavazatok 86,22%-val). Az EP-választásokon e párt szerezte meg a legtöbb körzeti elsőséget, számszerint 14-et (az említett Dunaszerdahelyi körzeten kívül még a Párkányiban, a Komáromiban, a Rozsnyóban, a Galántaiban, a Vágsellyeiben, a Rimaszombatiban, a Nagykürtösiben, az Érsekújváriban, a Lévaiban, a Tóketerebesiben, a Szenciben, a Kassakörnyékiben és a Losonciban végzett az első helyen). A kerületi elsőségek számát tekintve is az MKP szerepelt a legjobban e választások alkalmával, a Nyitrai, a Nagyszombati és a Kassai kerületekben egyaránt megnyerte a választásokat. A körzetek szintjén a legalacsonyabb támogatottsága a Csacai körzetben volt (0,39%).

KSS az EP-be való bekerüléshez szükséges 5-os választási küszöböt ugyan nem érte el, viszont egy körzetben, a Felsővízköziben, elsőséget könyvelhetett el, 0,3%-al megelőzte a SMER-t (a kommunistákra a szavazók 18,28%-a voksolt).

3. táblázat. A 2004. évi szlovákiai EP-választások végeredménye

Párt	A leadott szavazatok száma	Részarány (%)
Szlovák Demokratikus és Keresztény Unió (SDKÚ)	119 954	17,09
Demokratikus Szlovákiáért Mozgalom (HZDS)	119 582	17,04
SMER	118 535	16,89
Kereszténydemokrata Mozgalom (KDH)	113 655	16,19
Magyar Koalíció Pártja (MKP)	92 927	13,24
Új Polgári Szövetség (ANO)	32 653	4,65
Szlovákia Kommunista Pártja (KSS)	31 908	4,54
Szabad Fórum (SF)	22 804	3,25
Szlovák Nemzeti Párt–Valódi Szlovák Nemzeti Párt (SNS – PSNS)	14 150	2,01
Demokráciáért Mozgalom–Népi Unió (HZD – LÚ)	11 914	1,69
Polgári Konzervatív Párt (OKS)	7 060	1,00
Aktív Nők (AŽ–OS)	4 940	0,70
Roma Kereszténydemokrata Mozgalom (RKDH)	4 856	0,69
Kisiparosok Pártja (ŽS SR)	2 464	0,35
Magyar Föderalista Párt (MFS)	1 598	0,22
Szlovákia Demokrata Uniója (DÚ)	1 354	0,19
Szlovák Néppárt (SLS)	1 241	0,17

Forrás: Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

Az EP-be bejutott képviselők

A pártokra leadott voksok száma alapján az SDKÚ, a HZDS, a SMER és a KDH 3-3 EP képviselői mandátumhoz jutottak, míg az MKP 2 képviselői helyet szerzett.

A képviselői helyek a listán előre felállított sorrendben lettek szétosztva, a preferenciaszavazatok egyedül az MKP esetében változtatták meg a sorrendet (a jelöltlistán 3. helyen szereplő Duka Zólyomi Árpád 12 700 preferenciaszavazattal megelőzte a jelöltlista 2. helyén szereplő Berényi Józsefet). Egyébként az MKP szavazótáborának 66,74%-a élt a preferenciaszavazás adta lehetőséggel, azaz 62 021-en karikáztak egy képviselőjelöltet. Az MKP képviselőjelöltjeinek listáján máskülönben a legtöbb preferenciaszavazatot a listavezető Bauer Edit kapta.

EP-mandátumhoz az alábbi politikusok jutottak: Sergej Kozlík (HZDS, 74 938 preferenciaszavazattal), Peter Šťastný (SDKÚ, 74 447), Monika Beňová (SMER, 64 250), Bauer Edit (MKP, 35 892), Anna Záborská (KDH, 25 936), Miroslav Mikolášik (KDH, 21 052), Duka Zólyomi Árpád (MKP, 12 743), Ján Hudacký (KDH, 10 363), Irena Belohorská (HZDS, 9738), Vladimír Maňka (SMER, 8376), Peter Baco (HZDS, 7813), Milan Gaľa (SDKÚ, 2466), Zita Pleštinská (SDKÚ, 1521), Miloš Koterec (SMER, 879).

A szlovákiai EP-választások a korábbi szlovákiai választások és referendumok tükrében

A szlovákiai EP-választásokon a választópolgárok több mint 80%-a nem vett részt, amire még a legpesszimistább előrejelzések sem utaltak. A megdöbbentően ala-

csony részvétel mindenekelőtt a politikusok iránti bizalomvesztés és a nagyon gyenge kampány eredménye. A 16,96%-os EP választási részvétel a korábbi szlovákiai parlamenti választások és az ország EU csatlakozásáról szóló népszavazás részvételi mutatóival összehasonlítva történelmi mélypontra tekinthető.

4. táblázat. Az MKP EP-választási jelölőlistájára leadott preferenciaszavazatok megoszlása

A képviselőjelölt neve	A preferenciaszavazatok alapján kialakult sorrend	A jelöltilistán elfoglalt hely	Az érvényes preferenciaszavazatok száma	Az érvényes preferenciaszavazatok részaránya (%)
Bauer Edit	1	1	35 892	38,62
Duka-Zólyomi Árpád	2	3	12 743	13,71
Berényi József	3	2	6 627	7,13
Klenovics Gabriel	4	4	897	0,97
Tóth Péter	5	5	1 875	2,02
Lancz Attila	6	6	393	0,42
Slovák Július	7	7	810	0,87
Dudás Zsolt	8	8	495	0,53
Petrik Ferenc	9	9	595	0,64
Rácz Olivér	10	10	1 144	1,23
Vida Krisztina	11	11	550	0,59

Forrás: A Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

A legutóbbi, 2002. évi parlamenti választások részvételi arányától az EP-választásokon 53,1% ponttal volt alacsonyabb a részvétel. A részvételi arányban beállt csökkenés az ország valamennyi régióját azonos mértékben érintette. A lakosság részarányában számottevő magyar kisebbséggel rendelkező 16 dél-szlovákiai járásban¹⁶ az említett parlamenti választások alkalmával 10 járásban volt a részvételi szint az országos átlag alatt, míg az EP-választásokon 7 járásban járultak az urnákhoz kevesebben mint az országos átlag.

A fent említett járások közt a 2002. évi parlamenti választások alkalmával a legnagyobb részvételi arány a Dunaszerdahelyi járásban (74,31%), a legalacsonyabb pedig Nagymihályiban (63,15%) volt. Ugyanezen járások közt az EP-választások alkalmával a legmagasabb részvételi arányt a Szenci járás (19,18%), a legalacsonyabbat a Nagyrőcei járás (13,03%) mutatta ki.

Az eredmények alapján nem vonhatók le messzemenő következtetések az egyes pártok tulajdonképpeni népszerűségét illetően, mivel az még az EP-választások győztésére, az SDKÚ-ra is csupán a szlovákiai választópolgárok nem egész 3%-a szavazott (119 954 szavazatot kapott, míg a nyilvántartott választópolgárok lélekszáma 4 210 463).

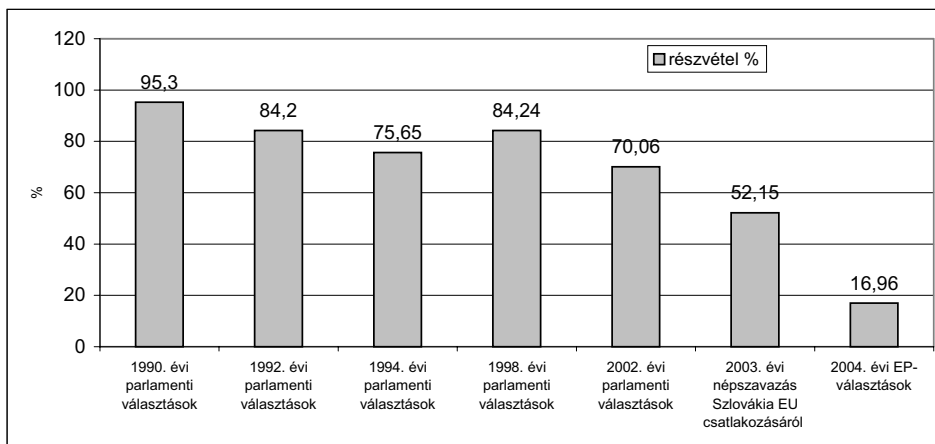
Az EP-választások további érdekes színfoltja, hogy a pártok közül egyik sem volt képes megszólítani annyi választót, mint 2002-ben (ez még a fegyelmezett választói táboráról híres MKP-nak sem sikerült). Tény azonban az, hogy a kormánypártok jobb eredményt értek el, mint az ellenzék (tehát Szlovákiában nem a kormány elleni tiltakozó voksolásról volt szó), ami a legtöbb EU-államban másképp történt (ezt részben az is magyarázza, hogy Mikuláš Dzurinda kormányának – a mostani és az előző kormány élén is ő állt – érdeme az ország EU tagságának kivívása).

5. táblázat. A részvételi arány alakulása az EP-választásokon és a 2002. évi parlamenti választásokon a magyar kisebbség által lakott dél-szlovákiai járásokban

Járás	Részvételi arány a 2002. évi parlamenti választásokon (%)	Részvételi arány a 2004-es EP-választásokon (%)
Pozsony I.	74,08	29,57
Pozsony II.	70,89	21,52
Pozsony III.	73,41	23,80
Pozsony IV.	73,24	22,16
Pozsony V.	70,37	18,07
Szenc	71,89	19,18
Dunaszerdahely	74,31	17,30
Galánta	70,85	15,35
Komárom	69,38	16,58
Léva	70,80	18,61
Nyitra	72,57	17,65
Érsekújvár	73,48	17,80
Vágsellye	67,93	15,16
Losonc	66,39	15,01
Nagyróce	64,92	13,76
Rimaszombat	67,42	18,57
Nagykürtös	69,91	18,08
Kassa I.	69,53	20,03
Kassa II.	66,53	16,50
Kassa III.	65,04	13,03
Kassa IV.	67,28	17,75
Kassa-környék	67,56	16,10
Nagymihály	63,15	13,18
Rozsnyó	68,86	19,01
Töketerbes	63,57	14,16
Szlovákia	70,06	16,96

Forrás: A Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

1. ábra. Az elmúlt 14 év parlamenti választásain, az ország EU csatlakozása kapcsán kiírt népszavazáson és az első szlovákiai EP-választáson való részvétel alakulása

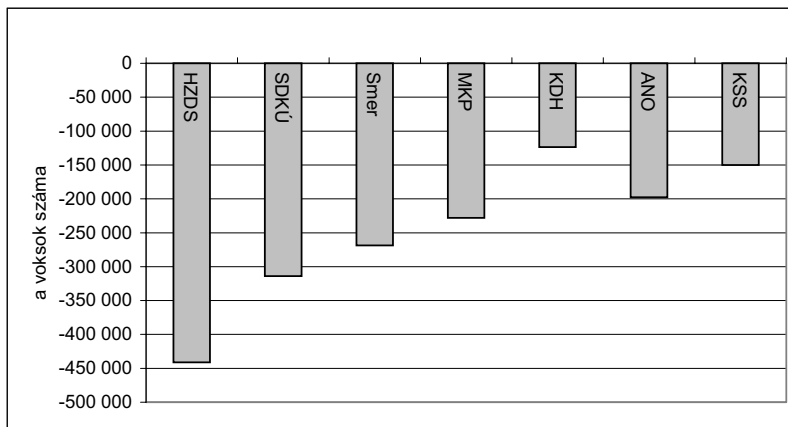
Forrás: Sme, 2004. június 15.

6. táblázat. A 2002. évi szlovákiai parlamenti választásokon és a 2004. évi EP-választásokon kapott szavazatok alakulása a legerősebb pártokat illetően

Párt	A 2002. évi szlovákiai parlamenti választásokon kapott szavazatok száma	A 2004. évi EP-választásokon kapott szavazatok száma
HZDS	560 691	119 582
SDKÚ	433 953	119 954
SMER	387 100	118 535
MKP	321 069	92 927
KDH	237 202	113 655
ANO	230 309	32 653
KSS	181 872	31 908

Forrás: Sme, 2004. június 15.

2. ábra. A 2002. évi szlovákiai parlamenti választásokon és a 2004. évi szlovákiai EP-választásokon legsikeresebben szereplő pártok szavazatvesztése

Forrás: Sme, 2004. június 15.

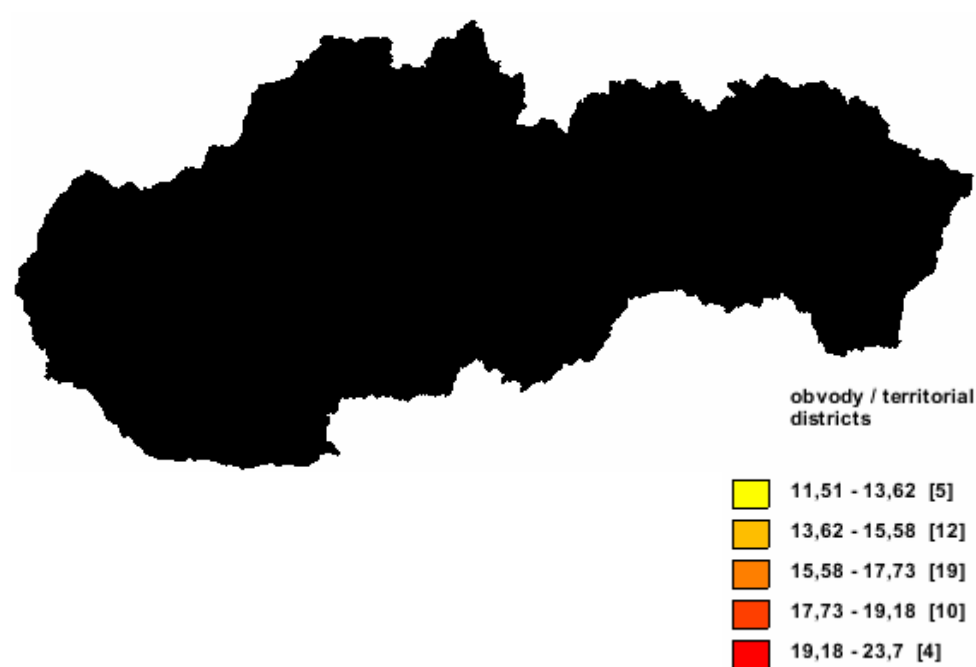
A szlovákiai EP-választások visszhangja

Az EP-be bejutott szlovákiai pártok kivétel nélkül sikerként könyvelték el a választási eredményeiket, nem sok figyelmet szenteltek annak a ténynek, hogy a választók több mint 80%-a a távolmaradásával üzenté számukra, hogy megcsömröltek a hazai politikai élet képviselőitől.

A politikai elemzők szerint mind az EP-választások vesztes, mind pedig a nyertes pártjainak nagyon gyorsan értelmeznie kéne a már-már apátia határán álló választópolgár figyelmeztetését, azt, hogy minden ötödik szlovákiai család a szegénységi küszöb körüli jövedelemből él, s ezen szociális problémára kellene inkább a pártoknak összpontosítani a belső és külső csatározásaik helyett.

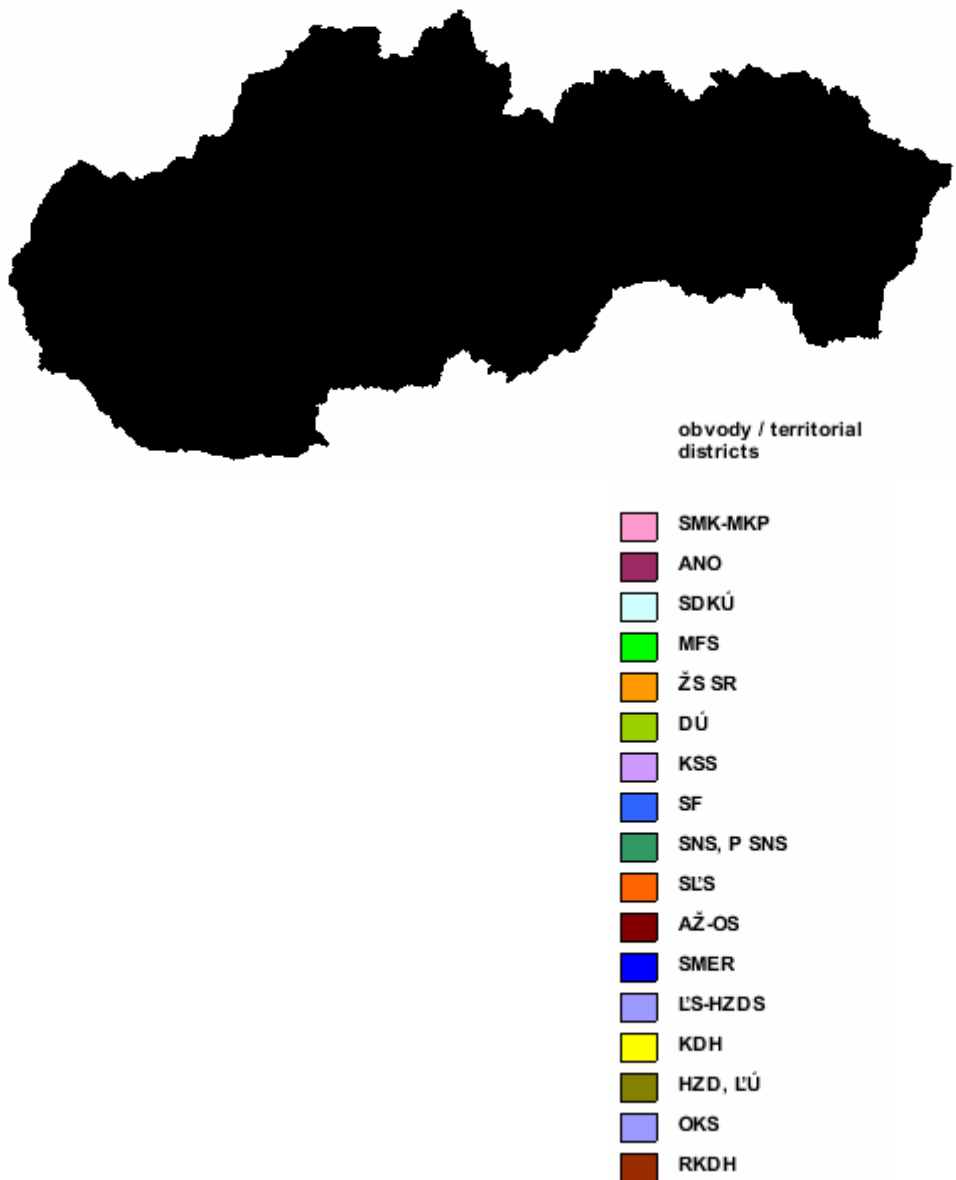
Melléklet

1. térkép. Az EP-választásokon való részvételi arány megoszlása a körzetek szintjén

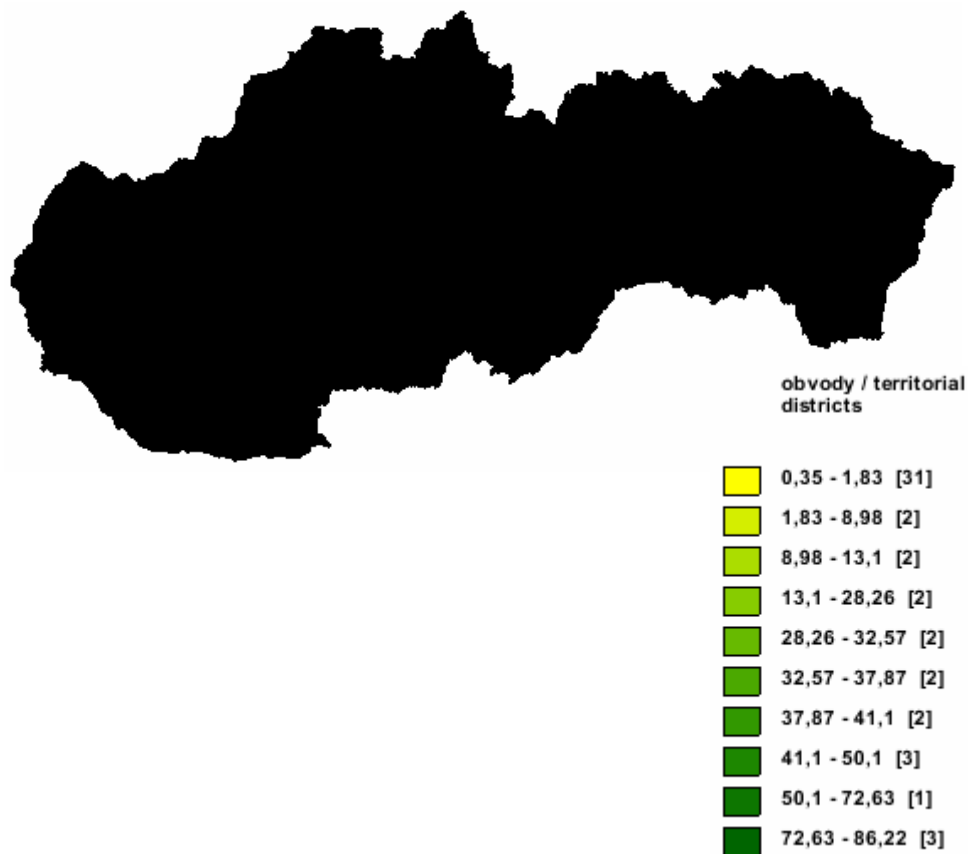
Forrás: Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

2. térkép. Az EP-választások nyertesei a körzetek szintjén

Forrás: Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

3. térkép. Az EP-választások alkalmával az MKP-ra leadott érvényes szavazatok részarányának megoszlása körzetenként

Forrás: Szlovák Köztársaság Statisztikai Hivatala, 2004.

Jegyzetek

1. A továbbiakban az MKP rövidítés is használatos.
2. A továbbiakban az ANO rövidítés is használatos.
3. A továbbiakban az SDKÚ rövidítés is használatos.
4. A továbbiakban a MFS rövidítés is használatos.
5. A továbbiakban a ŽS SR rövidítés is használatos.
6. A továbbiakban a KSS rövidítés is használatos.
7. A továbbiakban a SNS – PSNS rövidítés is használatos.
8. A továbbiakban az SLS rövidítés is használatos.
9. A továbbiakban az AŽ – OS rövidítés is használatos.
10. A továbbiakban a HZDS rövidítés is használatos.
11. A továbbiakban a KDH rövidítés is használatos.
12. A továbbiakban a HZD – LÚ rövidítés is használatos.
13. A továbbiakban a OKS rövidítés is használatos.
14. A továbbiakban az RKDH rövidítés is használatos.
15. A felmérést a Szlovák Rádió Médiautató Intézete készítette.
16. Szenci, Galántai, Dunaszerdahelyi, Vágsellyei, Nyitrai, Érsekújvári, Komáromi, Lévai, Nagykürtösi, Losonci, Rimaszombati, Nagyrőcei, Rozsnyói, Kassa-környéki, Tőketerebesi, Nagymihályi

Felhasznált irodalom

Sme, 2004. június 12.
Sme, 2004. június 14.
Sme, 2004. június 15.
Új Szó, 2004. június 7.
Új Szó, 2004. június 11.
Új Szó, 2004. június 12.
Új Szó, 2004. június 14.
Új Szó, 2004. június 15.
www.statistics.sk

Gábor Lelkes:

The European Parliamentary Elections in Slovakia in 2004

Between 10th - 13th June, 2004 it was the sixth decision made on the composition of the European Parliament (hereinafter referred to as EP), that is the only institution of the European Union of which composition is directly elected by the union's citizens. At this occasion in May in the European Union that has grown to 25 members, an open opportunity born to almost 338 million electing citizens to decide with their votes that during the following 4 years which representative of political parties will represent their country in the institution that has its seat in Brussels. The EP election in 2004 in Slovakia and in the 9 new European Union member states is of historical character, since in these states the elections were organised for the first time.

The atmosphere before the EP elections in Slovakia was characterised by a general indifference, comparable with the trend in the whole EU, although the election tiredness of Slovak electing citizens was even strengthened by the

multiple presidential elections directly before the EP elections. At the European Parliamentary elections held for the first time in Slovakia 17 Slovak political parties were present that had 188 candidates. The Slovak political parties that entered to the EP considered their election results as success and did not pay too much attention to the fact that more than 80% of voters indicated with their absence at the elections that they grew sick of the representatives of the domestic political life. At the EP elections in Slovakia the participation was very low, 19,96% of electing citizens voted, compared to the 45,7%-os average in the Union that is also a negative record in the history of the EU. According to political analysts both the winning and the losing parties of the EP elections should fast interpret the warning of electing citizens - that stand almost on the edge of apathy - that every fifth Slovak family lives from income at the brim of poverty and these are the social problems where the parties should orient instead of their internal and external fighting.